

K O M U N I K A T
Z B A D A Ń

Warszawa, czerwiec 2009

www.cbos.pl ● sekretariat@cbos.pl

BS/85/2009

WYBORY DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
3 października 2008 roku

Od drugich w naszej historii wyborów do Parlamentu Europejskiego dzieli nas już tylko kilka dni. Trwa kampania wyborcza – na billboardach oglądamy twarze kandydatów na europarlamentarzystów, w mediach partie zachęcają do głosowania na swoje listy. Pojawiają się także inicjatywy społeczne, często lokalne lub środowiskowe, mające na celu spopularyzowanie wyborów i zachęcenie Polaków do wzięcia w nich udziału. Zapewne coraz intensywniejsza kampania i coraz liczniejsze akcje informacyjne sprawiły, że wybory te ostatnio nieco bardziej niż dotychczas zaistniały w świadomości społecznej. Wciąż jednak poziom poinformowania o tym głosowaniu nie przekłada się na decyzje o uczestniczeniu w nim.

Zainteresowanie wyborami do PE deklaruje obecnie 38% ogółu uprawnionych do głosowania¹. W ciągu ostatnich dwóch tygodni dzielących nasze sondaże odsetek ten wzrósł o kolejne 4 punkty. Tegorocznym głosowaniem nadal jednak interesuje się nieco mniej osób niż pierwszymi eurowyborami w 2004 roku, które – przypomnijmy – przyciągnęły do urn rekordowo małą, najniższą w naszej najnowszej historii, liczbę głosujących.

Tabela 1

W czerwcu tego roku Polacy będą wybierali w bezpośrednich wyborach posłów do Parlamentu Europejskiego. Czy Pan(i) osobiście interesuje się tymi wyborami?	Wskazania respondentów według terminów badań								
	X	III	V	I	II	III	IV	7-13 V	20-27 V
	2003*	2004		2009					
	w procentach								
	Tak	47	40	41	32	29	33	30	34
Nie	49	57	57	66	68	63	68	65	59
Trudno powiedzieć	4	3	2	2	3	4	2	1	3

* W tym badaniu odpowiedni fragment pytania brzmiał „W czerwcu **przyszłego** roku ...”

Chociaż eurowybory w trochę większym stopniu niż dotychczas zaczęły angażować uwagę Polaków, wciąż jednak nie przybywa zadeklarowanych uczestników tego głosowania. Udział w nim zapowiada obecnie 36% ankietowanych, a więc praktycznie tyle samo, co na

¹ Badanie „Omnibus” przeprowadzono w dniach 20–27 maja 2009 roku na liczącej 979 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków.

początku maja i w kwietniu. Jedyną pozytywną zmianą, jaką możemy odnotować w stosunku do poprzedniego pomiaru, jest minimalny spadek odsetka badanych jednoznacznie wykluczających swój udział w tych wyborach (o 3 punkty), a jednocześnie wzrost odsetka tych, którzy jeszcze nie podjęli ostatecznej decyzji w tej kwestii (o 4 punkty).

Tabela 2

Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w wyborach do Parlamentu Europejskiego?	Wskazania respondentów według terminów badań									
	X	III	V	VI	I	II	III	IV	7–13 V	20–27 V
	2003	2004			2009					
	w procentach									
Na pewno wezmę w nich udział	59	41	45	45	41	39	39	36	37	36
Jeszcze nie wiem, czy wezmę w nich udział	23	32	28	32	31	32	32	30	29	33
Raczej nie wezmę w nich udziału	18	26	27	23	28	28	29	34	34	31

Trudno w tej chwili przesądzić, czy i w jakim stopniu Polacy zmobilizują się jeszcze w ciągu tych niewielu dni, które dzielą nas od eurowyborów, do udziału w tym głosowaniu. Dotychczasowa ewolucja deklaracji wyborczych raczej nie pozwala na zbyt optywizm. Jak dotąd, upływ czasu i przebieg kampanii wyborczej nie miały większego wpływu na decyzje potencjalnych wyborców o udziale w tym głosowaniu. Na razie nic też nie zapowiada, by w tym roku frekwencja wyborcza miała być wyższa niż przed pięcioma laty, w pierwszych eurowyborach w naszym kraju. Wówczas na dwa tygodnie przed głosowaniem chęć wzięcia w nim udziału zgłaszało znacznie więcej osób niż dziś (45% – różnica 9 punktów procentowych), a ostatecznie uczestniczyło o ponad połowę mniej (niepełna 21%).

Uczestnictwo w nadchodzących wyborach, podobnie jak w innych głosowaniach, nieco częściej zapowiadają mężczyźni niż kobiety. Relatywnie częściej na wybory chcą iść osoby w średnim wieku (od 34 do 64 lat), rzadziej ludzie młodzi (poniżej 35 roku życia) i najstarsi badani. Niezmiennie częściej swój udział w tym głosowaniu deklarują mieszkańcy największych aglomeracji niż pozostałych miejscowości. Uczestnictwu w tych wyborach sprzyja jednak przede wszystkim wyższy poziom wykształcenia badanych i, co się z tym wiąże, ich wyższy status społeczno-ekonomiczny. Spośród grup społeczno-zawodowych wyraźnie częściej niż przeciętnie udział w czerwcowym głosowaniu zapowiadają technicy i średni personel, przedstawiciele kadry kierowniczej i specjalistów, a także osoby prowadzące samodzielną działalność gospodarczą. Natomiast relatywnie najrzadziej wybierają się na wybory robotnicy niewykwalifikowani oraz uczniowie i studenci.

Istotnym czynnikiem sprzyjającym uczestnictwu w tym, jak i w innych głosowaniach jest – również ściśle związane z poziomem wykształcenia – zainteresowanie polityką oraz sprecyzowane poglądy polityczne. Wśród osób, które nie umieją określić swoich przekonań politycznych w kategoriach lewicowości–prawicowości, na eurowybory wybiera się zaledwie 17%, a prawie połowa (46%) zapowiada, że nie pójdzie do urn wyborczych. Tak jak przed dwoma tygodniami, na wybory częściej wybierają się zwolennicy prawicy (51%) niż osoby o poglądach lewicowych (43%).

Deklaracjom uczestnictwa w eurowyborach niezmiennie sprzyja także pozytywny stosunek do członkostwa Polski w UE. Osoby popierające obecność naszego kraju w tej organizacji wyraźnie częściej niż te, które są temu przeciwne, twierdzą, że wezmą udział w tym głosowaniu.

Tabela 3

Czy ośobiście popiera Pan(i) członkostwo Polski w Unii Europejskiej czy też jest Pan(i) temu przeciwny(a)?	Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w wyborach do Parlamentu Europejskiego?		
	Na pewno wezmę w nich udział	Jeszcze nie wiem	Raczej nie wezmę w nich udziału
	w procentach		
Zwolennicy	71	21	8
Przeciwnicy	42	25	33
Trudno powiedzieć	50	43	7

Do urn wyborczych wybiera się zdecydowana większość zwolenników wszystkich liczących się ugrupowań politycznych.

Tabela 4

Elektoraty partii politycznych*	Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w wyborach do Parlamentu Europejskiego?		
	Na pewno wezmę w nich udział	Jeszcze nie wiem	Raczej nie wezmę w nich udziału
SLD	81	13	6
PO	80	13	6
PSL**	77	11	13
PiS	72	22	6
Niezdecydowani	50	42	8
Niegłosujący w ewentualnych wyborach parlamentarnych	42	28	30

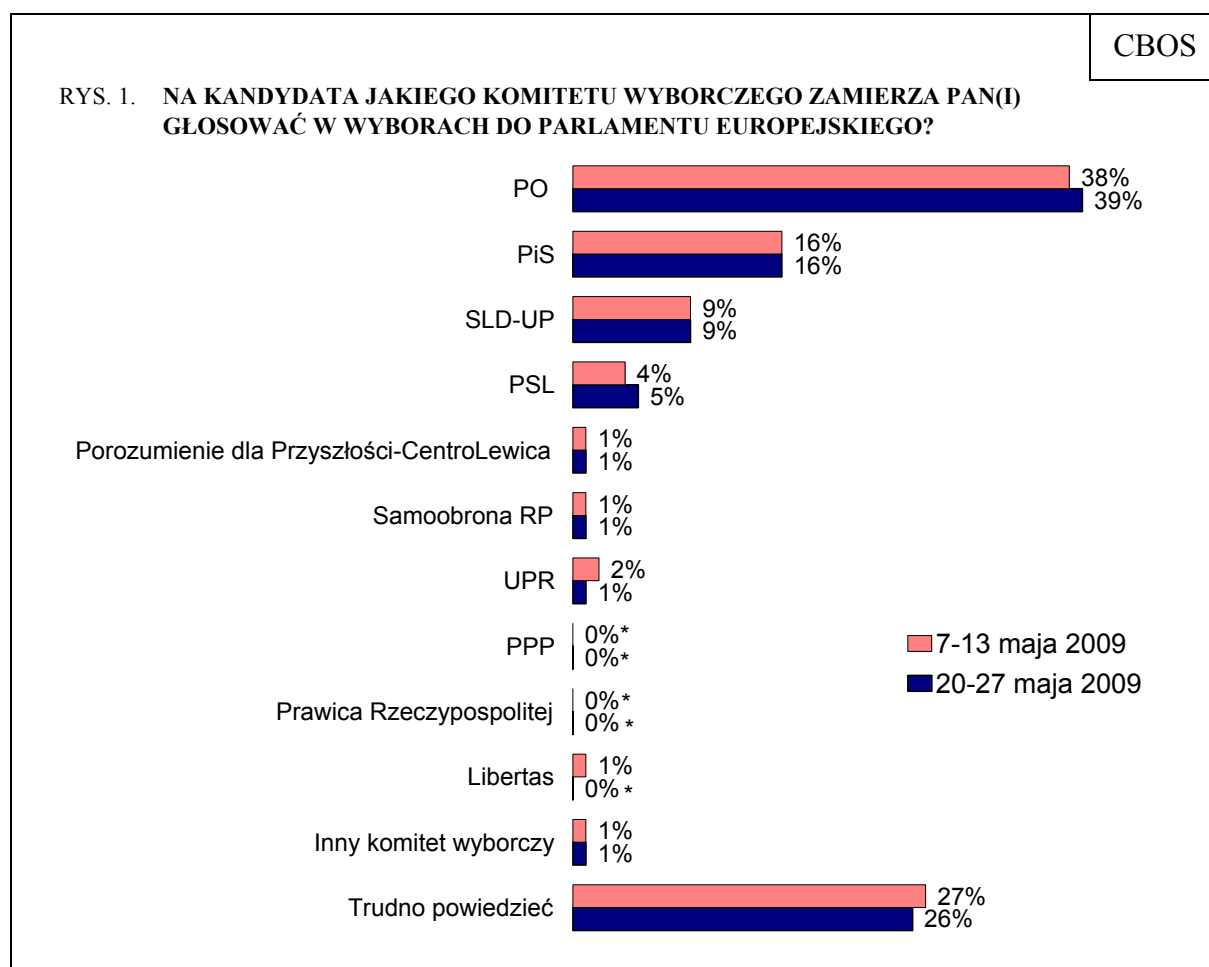
* Według preferencji w ewentualnych wyborach do Sejmu

** Ze względu na małą liczbę badanych deklarujących poparcie dla tej partii, wyniki należy traktować z dużą dozą ostrożności

Do uczestniczenia w wyborach stosunkowo najsilniej zmotywowani są zwolennicy SLD oraz PO. Spośród sympatyków czterech najbardziej liczących się partii relatywnie w najmniejszym stopniu zmobilizowany jest elektorat PiS.

PREFERENCJE WYBORCZE

W majowych badaniach preferencji wyborczych do PE uwzględniliśmy tylko te komitety wyborcze, które zarejestrowały listy kandydatów w więcej niż jednym okręgu wyborczym.

* Partie te uzyskały poniżej 0,5% wskazań

W ciągu ostatnich dwóch tygodni praktycznie nic się nie zmieniło w układzie preferencji wyborczych. Gdyby wybory do PE odbywały się w drugiej połowie maja, najwięcej zadeklarowanych wyborców głosowałoby na kandydatów PO (39%, wzrost o 1 punkt procentowy w stosunku do pierwszej połowy maja). O ponad połowę mniej osób (16%)

poparłoby w tym głosowaniu kandydatów rekomendowanych przez drugie z najważniejszych ugrupowań sceny politycznej – PiS. Tak jak na początku maja, co jedenasty wyborca (9%) gotów byłby głosować na którąś z osób reprezentujących koalicję SLD-UP. Pięcioprocentowy próg poparcia przekroczyłoby jeszcze tylko PSL (5%, wzrost o 1 punkt procentowy). Poparcie dla kandydatów pozostałych komitetów wyborczych, które zarejestrowały listy w więcej niż jednym okręgu, w tym utworzonej do eurowyborów centrolewicowej koalicji PdP-CentroLewica oraz próbującej zaistnieć na naszej scenie partii Libertas, deklaruje co najwyżej po 1% badanych zapowiadających udział w czerwcowym głosowaniu.

Podobnie jak dwa tygodnie temu, wciąż duża grupa potencjalnych wyborców (26%) jeszcze nie wie, na kogo będzie głosować w wyborach do PE.

Kampania wyborcza i akcje informacyjne sprawiają, że rośnie zainteresowanie wyborami do Parlamentu Europejskiego, w dalszym ciągu jednak jest ono niższe niż przed pierwszymi eurowyborami. Mimo coraz intensywniejszej kampanii i, co ważniejsze, jej obecności w elektronicznych środkach przekazu, wśród Polaków nie przybywa deklaracji udziału w wyborach do PE. Może to oznaczać, że kampania wyborcza w obecnym kształcie okazuje się, jak na razie, nieskuteczna. Układ sympatii politycznych także pozostaje taki sam jak przed dwoma tygodniami. Nadal jedna czwarta zdeklarowanych wyborców nie podjęła jeszcze decyzji, na kogo będzie głosować w tych wyborach.

Opracowała
Agnieszka CYBULSKA

Tabela 1

		7 czerwca tego roku Polacy będą wybierali w bezpośrednich wyborach posłów do Parlamentu Europejskiego. Czy Pan(i) osobiście interesuje się tymi wyborami?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		38	59	3	978
Płeć	Mężczyźni	41	56	3	464
	Kobiety	35	62	3	514
Wiek	18-24 lata	32	65	3	132
	25-34	28	68	4	190
	35-44	39	56	4	144
	45-54	40	59	1	175
	55-64	50	47	3	156
	65 lat i więcej	39	58	4	181
Miejsce zamieszkania	Wieś	31	64	5	362
	Miasto do 20 tys.	33	65	1	130
	20-100 tys.	39	59	1	186
	101-500 tys.	40	56	4	162
	501 tys. i więcej mieszk.	54	44	2	138
Wykształcenie	Podstawowe	25	70	5	251
	Zasadnicze zawodowe	35	62	3	247
	Średnie	43	55	2	334
	Wyższe	52	45	3	145
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	48	49	3	83
	Średni personel, technicy	54	43	2	38
	Pracownicy adm.-biurowi	46	51	3	58
	Pracownicy usług	33	67		60
	Robotnicy wykwalifikowani	27	64	9	135
	Robotnicy niewykwalifik.	27	68	6	33
	Rolnicy	26	70	5	52
	Pracujący na własny rach.	33	67		39
Bierni zawodowo	Renciści	43	54	3	74
	Emeryci	42	55	3	223
	Uczniowie i studenci	28	69	2	68
	Bezrobotni	47	53		59
	Gospodynie domowe i inni	33	67		56
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	32	63	5	202
	501-750	26	71	3	157
	751-1000	42	55	3	180
	1001-1500	48	49	3	150
	Powyżej 1500 zł	54	42	4	110
Ocena własnych war. mater.	Złe	32	64	4	206
	Średnie	35	60	4	429
	Dobre	45	54	1	343
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	44	54	2	48
	Raz w tygodniu	39	58	3	495
	1-2 razy w miesiącu	35	62	3	177
	Kilka razy w roku	36	60	5	186
	W ogóle nie uczestniczy	37	63		71
Poglądy polityczne	Lewica	51	47	1	106
	Centrum	39	57	4	341
	Prawica	53	45	3	265
	Trudno powiedzieć	16	81	3	266

Tabela 2

		Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w wyborach do Parlamentu Europejskiego?			Liczba osób
		Na pewno wezmę w nich udział	Jeszcze nie wiem, czy wezmę w nich udział	Raczej nie wezmę w nich udziału	
		%	%	%	
Ogółem		36	33	31	979
Płeć	Mężczyźni	38	32	30	465
	Kobiety	34	33	33	514
Wiek	18-24 lata	28	34	38	133
	25-34	32	42	26	190
	35-44	40	30	30	144
	45-54	39	36	26	175
	55-64	42	29	28	156
	65 lat i więcej	34	24	42	181
Miejsce zamieszkania	Wieś	33	34	33	362
	Miasto do 20 tys.	36	31	33	130
	20-100 tys.	36	35	29	186
	101-500 tys.	35	29	36	163
	501 tys. i więcej mieszk.	45	31	24	138
Wykształcenie	Podstawowe	22	31	46	251
	Zasadnicze zawodowe	34	34	32	248
	Średnie	42	32	26	334
	Wyższe	50	34	17	145
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	46	37	17	83
	Średni personel, technicy	56	36	8	38
	Pracownicy adm.-biurowi	41	37	22	58
	Pracownicy usług	33	27	40	60
	Robotnicy wykwalifikowani	27	36	37	135
	Robotnicy niewykwalifik.	18	38	44	34
	Rolnicy	34	44	22	52
	Pracujący na własny rach.	46	19	35	39
Bierni zawodowo	Renciści	37	28	35	74
	Emeryci	37	26	37	223
	Uczniowie i studenci	28	34	39	68
	Bezrobotni	37	33	31	59
	Gospodynie domowe i inni	38	42	20	56
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	32	33	35	202
	501-750	31	29	40	157
	751-1000	32	34	34	180
	1001-1500	49	25	26	150
	Powyżej 1500 zł	52	37	12	110
Ocena własnych war. mater.	Złe	30	28	42	206
	Średnie	31	37	32	430
	Dobre	46	30	24	343
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	45	23	32	48
	Raz w tygodniu	38	34	28	495
	1-2 razy w miesiącu	32	36	32	177
	Kilka razy w roku	30	36	34	187
	W ogóle nie uczestniczy	42	10	48	71
Poglądy polityczne	Lewica	43	23	34	106
	Centrum	37	34	29	342
	Prawica	51	29	20	265
	Trudno powiedzieć	17	37	46	266

Tabela 3

		Na kandydata jakiego komitetu wyborczego zamierza Pan(i) głosować w wyborach do Parlamentu Europejskiego?					
		Unia Polityki Realnej	Polskie Stronnictwo Ludowe	Samoobrona RP	Polska Partia Pracy	Libertas	Sojusz Lewicy Demokratycznej - Unia Pracy
		%	%	%	%	%	%
Ogółem		1	5	1	0	0	9
Płeć	Mężczyźni	1	5	2	1	1	9
	Kobiety	0	5	1			8
Wiek	18-24 lata			2	3		7
	25-34		5				4
	35-44	2	5			2	8
	45-54		7				8
	55-64	1	9	1			15
	65 lat i więcej		3	5			12
Miejsce zamieszkania	Wieś		13	2			8
	Miasto do 20 tys.		7	2			7
	20-100 tys.	2		3		2	9
	101-500 tys.	1			2		13
	501 tys. i więcej mieszk.						9
Wykształcenie	Podstawowe		8	4	2		8
	Zasadnicze zawodowe		10	1			5
	Średnie	1	3	1			12
	Wyższe		2			2	8
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.		3			3	13
	Średni personel, technicy	4					15
	Pracownicy adm.-biurowi						8
	Pracownicy usług	6					5
	Robotnicy wykwalifikowani		4				10
	Robotnicy niewykwalifik.		9				
	Rolnicy		34				
	Pracujący na własny rach.						9
Bierni zawodowo	Renciści		12	3			4
	Emeryci		3	3			15
	Uczniowie i studenci			5			7
	Bezrobotni		3		4		5
	Gospodynie domowe i inni		12				
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł		10	3	1		3
	501-750		4	4			11
	751-1000		5				15
	1001-1500		3			2	8
	Powyżej 1500 zł	1	7				11
Ocena własnych war. mater.	Złe		7	3	2		9
	Średnie	1	4	1		1	9
	Dobre	1	6	1			9
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu						4
	Raz w tygodniu	1	6	2	1		6
	1-2 razy w miesiącu		8	2			11
	Kilka razy w roku		4			2	17
	W ogóle nie uczestniczy						16
Poglądy polityczne	Lewica		10				49
	Centrum		4	2	1		6
	Prawica	1	1	1		1	1
	Trudno powiedzieć	3	14	2			

Tabela 3 cd.

		Na kandydata jakiego komitetu wyborczego zamierza Pan(i) głosować w wyborach do Parlamentu Europejskiego?					Liczba osób
		Porozumienie dla Przyszłości-CentroLewica	Platforma Obywatelska RP	Prawo i Sprawiedliwość	Inny komitet wyborczy	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		1	39	16	1	26	348
Płeć	Mężczyźni	1	42	14		25	174
	Kobiety	1	38	19	1	27	174
Wiek	18-24 lata		44	7		37	38
	25-34		46	6		39	60
	35-44		36	20	2	25	58
	45-54	3	38	24	1	20	66
	55-64		39	18		18	65
	65 lat i więcej	1	36	20		22	61
Miejsce zamieszkania	Wieś		24	16	1	36	120
	Miasto do 20 tys.	2	39	14		30	46
	20-100 tys.		45	16	2	22	66
	101-500 tys.	2	50	14		18	54
	501 tys. i więcej mieszk.	1	55	23		12	62
Wykształcenie	Podstawowe		34	18		28	56
	Zasadnicze zawodowe		31	20		32	84
	Średnie	1	45	13		22	138
	Wyższe	2	44	17	3	22	70
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	3	37	18	3	20	36
	Średni personel, technicy		56	5		20	20
	Pracownicy adm.-biurowi		50	16		26	23
	Pracownicy usług		46	20		22	20
	Robotnicy wykwalifikowani	3	27	22		34	36
	Robotnicy niewykwalifik.		14	12		64	6
	Rolnicy		35	8		23	18
	Pracujący na własny rach.		47	6		38	18
Bierni zawodowo	Renciści		41	21		20	28
	Emeryci	1	39	19	1	20	82
	Uczniowie i studenci		31	5		52	19
	Bezrobotni		47	23		17	22
	Gospodynie domowe i inni		41	20		26	21
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł		37	20		26	65
	501-750		27	18		35	48
	751-1000	1	40	16		24	57
	1001-1500	1	43	23	2	19	74
	Powyżej 1500 zł	2	51	9	1	17	55
Ocena własnych war. mater.	Złe	1	33	23		22	62
	Średnie		35	18		31	132
	Dobre	1	46	13	1	23	154
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu		30	49		17	21
	Raz w tygodniu	1	35	18	1	30	187
	1-2 razy w miesiącu		42	17		20	57
	Kilka razy w roku	1	50	2		24	56
	W ogóle nie uczestniczy	4	55	8		16	27
Poglądy polityczne	Lewica	4	25			12	46
	Centrum	1	51	10	1	25	126
	Prawica		42	30		22	131
	Trudno powiedzieć		16	13		52	45